

“Os cabalos e a súa liberdade”

3º Concurso Internacional de Fotografía "Rapa Das Bestas De Sabucedo" 2010 A Estrada

3st International Photography Contest "Rapa Das Bestas De Sabucedo" (Shearing of the Beasts
in Sabucedo) 2010 A Estrada

FOTÓGRAFOS / Photographers

Edita / Publishing:
Concello da Estrada concellería de medio rural e turismo
www.aestrada.com
concilleriauraleturismo@aestrada.com

Coordinación Concurso / Contest Coordination:
Raquel López Doce

Textos / Texts:

Diseño portada . Catálogo / Cover . catalogue design:
Tono Arias www.tonoarias-images.com

Traducción / Translation:

Impresión / Printing:
Litonor

Fotomecánica / Photo mechanics:
Más Planchas

Agradecimientos / Acknowledgement:
Consellería de Cultura e Turismo
Fundación Cultural A Estrada / aestradiigital
Asociación Rapa das Bestas de San Lourenzo de Sabucedo

© copyright desta edición : concello da estrada / © Copyright of this edition: concello da estrada
© copyright das fotografías : os autores delas / © Copyright of the photographs: their authors

Ningunha fotografía deste libro se poderá reproducir por ningún medio coñecido sen a debida autorización
por escrito dos autores do copyright das mesmas.

No photography of this book can be reproduced by any means without the writing consent
of the authors of their copyrights.

Depósito legal / Legal deposit

Fuco Reyes
Alfonso Durán Castillo
Alexandro Barberena Cosmed
Edwar Morgan
Enrique López Tapia
Szymczyk Wojciech
José Ramón Bugliot
Lucía García Méndez
Felipe Souto Sangiao
Emerson Eli Díaz
Natalia Olaso
Ruy Andrade Pereira "Ruyman"
Antonio Costa
Daniel Vega
Zoe McCarthy
María Bouzas López
Tommaso Rada
Ramón Vaamonde Vilas
José Manuel Domínguez Ventín
Luis Bouzada Outeda
Ernesto Rodríguez Baliño

Pequenas Bestas

Xavier Alcalá

Din que o can é o mellor amigo do home e o cabalo, o seu mellor escravo. O cabalo ten potencia dabondo para tratar os humanos coma monícreques; mais acaba obedecéndoos, logo de domado.

O cabalo foi obxecto de cobiza dos nosos antepasados primitivos por razóns de alimento e abrigo: a carne valíalles para alimentarse e a pel para se cubriren. Hoxe segue a valer para o mesmo; mais nunha altura do camiño histórico en que as especies –humana e equina– se encontraron algo aconteceu para que se producise a simbiose do transporte, do deporte, do xogo común entre bípedes e cuadrúpedes. Os cabalos pasaron a ser compañeiros de aventura no crecer sen fin da Humanidade. Mesmo cruzaron mares no tempo das grandes descubertas. Nas pampas arxentinas, por exemplo, descubriron un paraíso. E os indios pampeanos, ata entón pedestres, fixérонse cabaleiros expertos, capaces de competir cos españois que os querían someter. Os cabalos pasaron a proporcionarles a velocidade necesaria para cazaren avestruces e guanacos, dábanles coiros para tendas, botas e arneses; tendóns, graxa e oso para mil usos. Aínda máis, as tropas de equinos que os acompañaban nos seus desprazamentos por aquel mar de herba eran “despensa a pé”, carne e sangue para comidas e ritos. Na fin da vida dos guerreiros, as súas cabalerías acompañábanos na viaxe derradeira...

O cabalo é un vello coñecido dos galegos, moitos dos cales loitarían contra os xinetes indios na “conquista do Sur”. Seica os antigos gallaeci xa se defendían dos cabaleiros romanos montando uns cabalechos pequenos, mais durísimos, con bigotes nos fociños para os protexeren das plantas espiñentas...

Sabucedo, terras altas do concello da Estrada. Verán. Xente que trae nos xenes trazas de precelta, de celta, de romano (lexionario de calquera punto do Imperio) e de suevo. Sobén a pé e a cabalo en pro-

Tono Ardas

Neira Vilas no curro do domingo en Sabucedo

cura das pequenas bestas con que os seus ancestrós se opuxeran ás regras de Roma. O costume quizais sexa prerromano, mais a tradición é católica, da relixión que converteu cada deus local nun santo. Os veciños de Sabucedo falan do santo, e no monte van formando as tropas de ponys (polas medidas e as normas) que acabarán no curro, embaixo. Acompáñanos outros galegos, e moitos forasteiros curiosos. Hai mesmo reporteiros de revistas de xeografía e viaxes. Chaman a atención tanta cámara, tanto micro de intemperie para recoller o estrondo do tropel...

Á tarde, con ánimos de viño no aire e no sangue, comeza o espectáculo. Os cabalos acurralados son pequenos, si, mais cabalos, que rinchan e escarean para mostraren furor, que escoucean e tentan trabar con dentes afiados e esmagar con mans cascudas. Os espectadores afeitos a trato de cabalerías pregúntanse por que os aloitadores non usan o lazo para derrubaren as bestas; por que non lles amarran as patas para procederen ao corte de crina e ás marcas. Tal vez porque este pobo montañés ten a gusto demostrar que pode cos cabalos do santo a penas cunha vara, e cos seus músculos. O de Sabucedo é demostración de proximidade, dos humanos con bestas bravas: peito contra peito, pel contra pel, sangue con sangue (pois o sangue brota logo de comezar a encurrada), tendón a tensar músculo, ollos fronte a ollos, hálitos mesturados, ríos de suor que se xuntan na area da praciña.

¿E tanto esforzo para que? Para que os cabaletes rexos volvan, liberados de pelo, marcados a tesoura cara aos curutos e ás veiguiñas onde o lobo axixa e os temporais azoutan sen piedade. Nin transportan nin se comen. Só serven para xogar; e para manter o monte no equilibrio en que a vida se desenvolvía cando as primeiras tribos se asentaron nas súas abas, xunto dos regatos, co oído alerta de rinchos e ouveos.

Sabucedo, en toda a súa cor, na plenitude dos seus cheiros, nas harmonías e conflitos dos seus sons, nas molezas e as durezas dos tactos, é unha cerimonia de amor, de cariño ao Animal que máis axudou o Home a ser o que é: un ser con presas, a soñar horizontes inatinxibles...

Sabucedo merecería honras do Cabalo se o Cabalo soubese falar.

“Little “Bestas”

Xavier Alcalá

The dog is said to be the man's best friend and the horse, his best slave. The horse is strong enough to use humans as if they were marionettes; however it does finally end up obeying them, after being tamed.

Our primitives considered the horse as an object of greediness because it provided them with food and shelter: they used the meat to feed themselves and the skin to cover themselves. Nowadays, the horse is considered still the same; nevertheless, somewhere along the track when both species –human and equine – met each other, something happened and the symbiosis of the transport, the sport and the common game between bipeds and quadrupeds took place. From then on, horses became partners of adventure for the human being. They even crossed oceans together during the grand discoveries. A good example is the discovery of a paradise in the Argentinean's pampas. It was then that the Indians from La Pampa, until then pedestrian, became excellent cavaliers, able to challenge the Spaniards, who wanted to subdue them. Horses provided them not only with enough speed to hunt ostriches and guanacos, but also with leather to make tents, boots and harness; tendons, suet and bones for a thousand uses. Furthermore, the troops of equines that accompanied them in their trips through that sea of grass were «pantry on foot», meat and blood for meals and rites. At the end of the warriors' life, their mounts accompanied them in their last trip...

The horse is an old acquaintance of the Galicians. Many of them would have fought against the Indian riders in the «conquest of the South». It is said that the ancient gallaeci already defended themselves from the Roman cavaliers by riding little but hard horses, with whiskers on the muzzle to protect them from the thorny plants...

Sabucedo, high lands of A Estrada's council. Summertime. People who have inherited blood from pre-Celtics, Celts, Romans (legionaries from any place of the Empire) and Swabians. They climb either on foot or on horseback in search of the little beasts with which their forbears had opposed to the Roman rules. Although it could have been a pre-roman

custom, the tradition is catholic, the same religion that converted each local god into a saint. The inhabitants of Sabucedo talk about the saint, and, up in the mountain, they gather together ponies' troops (according to their measures and the norms) they finally bring these troops down into the curro. They are accompanied by other Galicians, and many curious foreigners. Some reporters from geography and travel magazines do also join them. It is amazing the amount of cameras, microphones, etc, to catch the sound of the beasts coming down the mountains...

In the afternoon, the show starts surrounded by an atmosphere of wine floating in the air and in the blood. It is true that the horses are small. However, as soon as they are cornered they start to show their most furious rage by kicking or even trying to bite with their sharp teeth. The spectators used to the treatment of the cavalries wonder why the fighters do not use the lasso to bring the beasts down; why do they not tie up their foots in order to start the horsehair's cut and the stamps? Maybe it is because the villagers want to show that it can take on the saint's horses scarcely by using a stick and their own muscles. This party in Sabucedo can be considered a demonstration of the proximity between the humans and the brave beasts: chest to chest, skin to skin, blood with blood, tendon tensing muscle, eyes face to eyes, mixed breaths, rivers of sweat that get mixed up in the sand of the little ring.

And, so many effort for what raison? So that the spike horses come back, free of hair, marked by the scissors, towards the summits and the little fields where the wolf stalks and the storm lashes without pity. They neither transport nor are eaten. They only are useful to play with; and to keep the mountain in the equilibrium in which the life developed when the first tribes established themselves in its hillsides, next to the streams, being on the alert of whinnies and howls.

Sabucedo, in its entire colour, in the plenitude of its smells, in the harmonies and conflicts of its sounds, in the softness and the hardness of its touch, is a ceremony of love, of affection to the Animal which more helped the Human to be what he is: a being who dream about unimaginable horizons...

Sabucedo would deserve honours of the Horse if the Horse could talk.

O Xurado da III edición do Concurso Internacional de Fotografía Rapa das Bestas integrado polos profesionais José Navia, Nieves Loperena e Carlos Puga, asistidos da Secretaria Xeral do Concello, Marta Cajide , reunido na Sala de Xuntas da Casa do Concello o 31 de agosto de 2010 acordou por unanimidade Declarar o Premio Deserto.

Tamén por unanimidade o Xurado considerou merecentes de recoñecemento as series “ALOITADORES”, “EU SON A BESTA” e “OS CABALOS DO SANTO”, e fotografías das series “FORZA E BELEZA”, “ANAQUIÑOS”, “UN PASEO COAS BESTAS”, “ATA O SEXTO SENTIDO EN ESTADO PURO”, “CUERPO A CUERPO”, “APERTAS ESCOLLIDAS”, “BELEZA MÍSTICA”, “SALTUS MAGNIFICUS,EQUUS”, “LOS GLADIADORES DEL MONTE DE LA RAPA”.

Na terceira edición do Concurso presentáronse 25 traballos dos queforon admitidos 23.

O Xurado da III edición do Concurso Internacional de Fotografía Rapa das Bestas integrado polos profesionais José Navia, Nieves Loperena e Carlos Puga, asistidos da Secretaria Xeral do Concello, Marta Cajide , reunido na Sala de Xuntas da Casa do Concello o 31 de agosto de 2010 acordou por unanimidade Declarar o Premio Deserto.

Tamén por unanimidade o Xurado considerou merecentes de recoñecemento as series “ALOITADORES”, “EU SON A BESTA” e “OS CABALOS DO SANTO”, e fotografías das series “FORZA E BELEZA”, “ANAQUIÑOS”, “UN PASEO COAS BESTAS”, “ATA O SEXTO SENTIDO EN ESTADO PURO”, “CUERPO A CUERPO”, “APERTAS ESCOLLIDAS”, “BELEZA MÍSTICA”, “SALTUS MAGNIFICUS,EQUUS”, “LOS GLADIADORES DEL MONTE DE LA RAPA”.

Na terceira edición do Concurso presentáronse 25 traballos dos queforon admitidos 23.

Membros do Xurado 2010

Nieves Loperena (Vigo, 1964)

Comezou na fotografía profesional en 1984 traballando como reporteira gráfica no diario *La Región de Ourense*. Ata o ano 1989 foi correspondente en Ourense de *El País*, *El Progreso de Lugo* e a Axencia EFE, entre outros e en 1989 traballou para o *Atlántico Diario de Vigo*.

A partir de 1990 e ata a data desenvolve o seu traballo como fotógrafo e editora, primeiro na editorial Nigra Imaxe e dende 1999 en Edicións NIGRATREA. Como editora é responsable da coordinación, composición e deseño dos libros das editoriais Nigra Imaxe e Edicións NIGRATREA.

O seu traballo como fotógrafo puido verse en varias exposicións do Outono fotográfico de Ourense e na II Bienal de Artistas Galegas realizada en Vigo en 1990.

José Manuel Navia (Madrid, 1957)

Licenciado en Filosofía (1980). Fotógrafo que evoluciona desde o seu traballo como reporteiro cara unha fotografía máis persoal e demorada. Obsesionalle o poder evocador da fotografía e a súa relación coa literatura. Colabora cos más destacados medios de prensa e é membro da axencia Vu desde 1992. Ten obra en distintas coleccións, e algúns libros e exposicións dan onta das súas imaxes, entre outros: la monografía "Navia" (PhotoBolsillo), "Pisadas sonábulas: lusofonías", "Marruecos, fragmentos de lo cotidiano", "Desde la catedral", "Territorios del Quijote", "Viaje a la Historia", "Antonio Machado, miradas", "Cuidades Patrimonio de la Humanidad" y "Un Madrid literario". E as exposicións e libros colectivos "Vu'15 ans", "Viaje a Madrid", "Diez Miradas", "100 fotógrafos españoles", "Visiones de Marruecos" ou "Agence VU'galerie".

Carlos Puga (Vigo, 1967)

Os seus comezos na fotografía son no ano 1989 como fotógrafo de prensa diaria en Vigo onde está traballando en distintos medios ata o ano 2000, a partir de aquí comeza a colaborar como fotodocumentalista en distintas revistas e medios de comunicación e editoriais tanto estatais como internacionais sendo: *Traveler*, *Geo*, *Deviajes*, *Altair*, *Viajar*, *La Vanguardia*

Actualmente traballa para *Interviu* e *El País*, e o seu traballo evoluciona cara unha obra máis persoal, onde se atopa traballando con varios proxectos.

É director da editorial *Fotoxoguete*, lugar este de encontro cultural coa fotografía, onde se realizaron proxectos como: edición de libros cos autores: Ricard Terré, Nacho Gómez, Ignacio Chao, Vari Carames, Raquel Castro, Luís Barreiro, organización dos "talleres de fotografía Fotoxoguete" dende 2004, comisariado de exposicións como: "unha viaxe con Ramón Cabanillas", "Uxío Novoneyra o Courel", imparte o taller de fotografía "Xogando ca Fotografía", organiza as xornadas de conferencias arredor do taller de fotografía "Xogando ca fotografía"

Ten obra en distintos libros e exposicións.

Membros do Xurado 2010

Nieves Loperena (Vigo, 1964)

Comezou na fotografía profesional en 1984 traballando como reporteira gráfica no diario *La Región de Ourense*. Ata o ano 1989 foi correspondente en Ourense de *El País*, *El Progreso de Lugo* e a Axencia EFE, entre outros e en 1989 traballou para o *Atlántico Diario de Vigo*.

A partir de 1990 e ata a data desenvolve o seu traballo como fotógrafo e editora, primeiro na editorial Nigra Imaxe e dende 1999 en Edicións NIGRATREA. Como editora é responsable da coordinación, composición e deseño dos libros das editoriais Nigra Imaxe e Edicións NIGRATREA.

Como editora é responsable da coordinación, composición e deseño dos libros das editoriais Nigra Imaxe e Edicións NIGRATREA.

O seu traballo como fotógrafo puido verse en varias exposicións do Outono fotográfico de Ourense e na II Bienal de Artistas Galegas realizada en Vigo en 1990.

José Manuel Navia (Madrid, 1957)

Licenciado en Filosofía (1980). Fotógrafo que evoluciona desde o seu traballo como reporteiro cara unha fotografía máis persoal e demorada. Obsesionalle o poder evocador da fotografía e a súa relación coa literatura. Colabora cos más destacados medios de prensa e é membro da axencia Vu desde 1992. Ten obra en distintas coleccións, e algúns libros e exposicións dan onta das súas imaxes, entre outros: la monografía "Navia" (PhotoBolsillo), "Pisadas sonábulas: lusofonías", "Marruecos, fragmentos de lo cotidiano", "Desde la catedral", "Territorios del Quijote", "Viaje a la Historia", "Antonio Machado, miradas", "Cuidades Patrimonio de la Humanidad" y "Un Madrid literario". E as exposicións e libros colectivos "Vu'15 ans", "Viaje a Madrid", "Diez Miradas", "100 fotógrafos españoles", "Visiones de Marruecos" ou "Agence VU'galerie".

Carlos Puga (Vigo, 1967)

Os seus comezos na fotografía son no ano 1989 como fotógrafo de prensa diaria en Vigo onde está traballando en distintos medios ata o ano 2000, a partir de aquí comeza a colaborar como fotodocumentalista en distintas revistas e medios de comunicación e editoriais tanto estatais como internacionais sendo: *Traveler*, *Geo*, *Deviajes*, *Altair*, *Viajar*, *La Vanguardia*

Actualmente traballa para *Interviu* e *El País*, e o seu traballo evoluciona cara unha obra máis persoal, onde se atopa traballando con varios proxectos.

É director da editorial *Fotoxoguete*, lugar este de encontro cultural coa fotografía, onde se realizaron proxectos como: edición de libros cos autores: Ricard Terré, Nacho Gómez, Ignacio Chao, Vari Carames, Raquel Castro, Luís Barreiro, organización dos "talleres de fotografía Fotoxoguete" dende 2004, comisariado de exposicións como: "unha viaxe con Ramón Cabanillas", "Uxío Novoneyra o Courel", imparte o taller de fotografía "Xogando ca Fotografía", organiza as xornadas de conferencias arredor do taller de fotografía "Xogando ca fotografía"

Ten obra en distintos libros e exposicións.

Serie seleccionada polo xurado

20

21

22

23

Imaxe seleccionada polo Xurado

Imaxe seleccionada polo Xurado

Imaxes seleccionadas polo Xurado

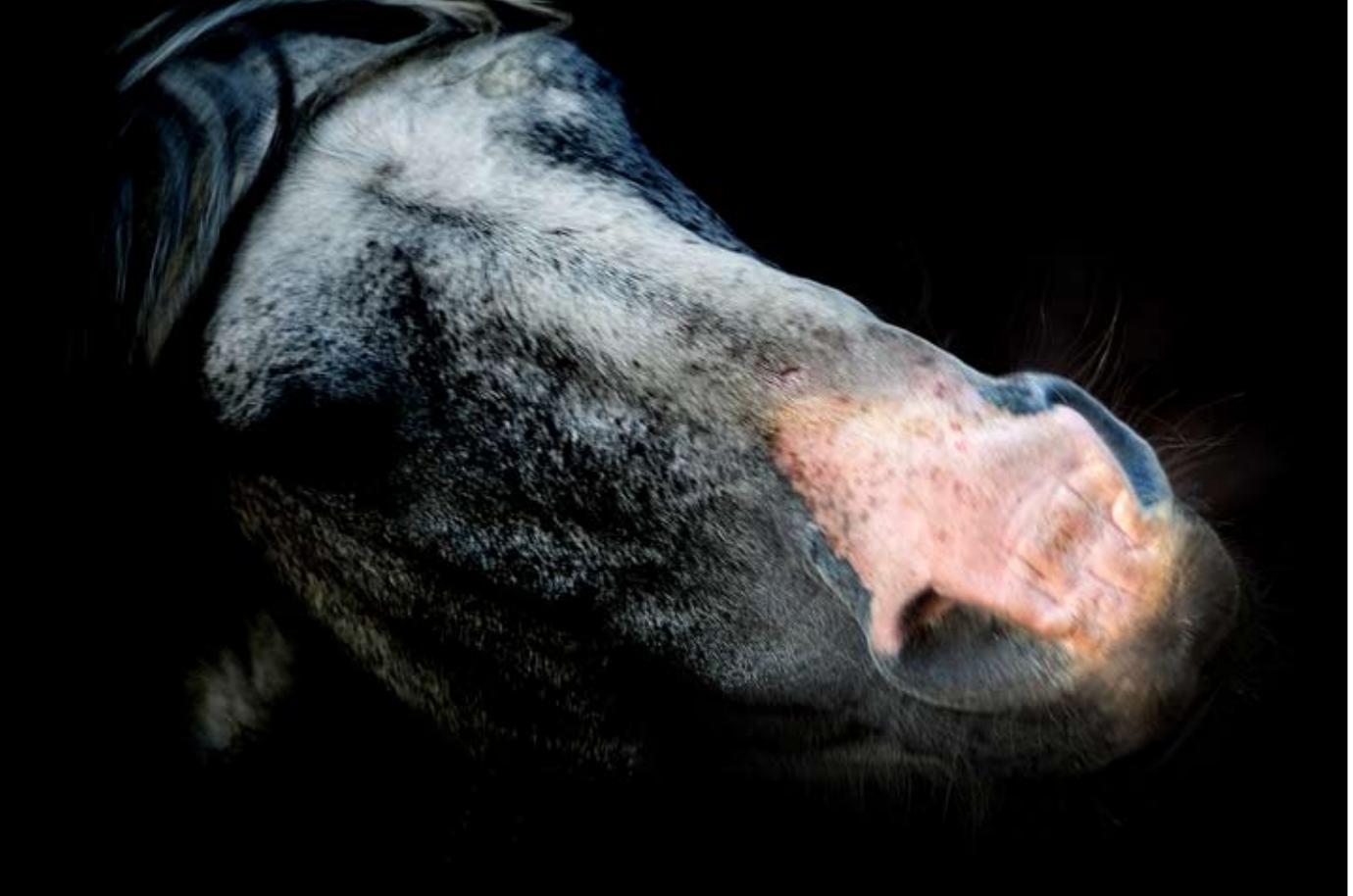

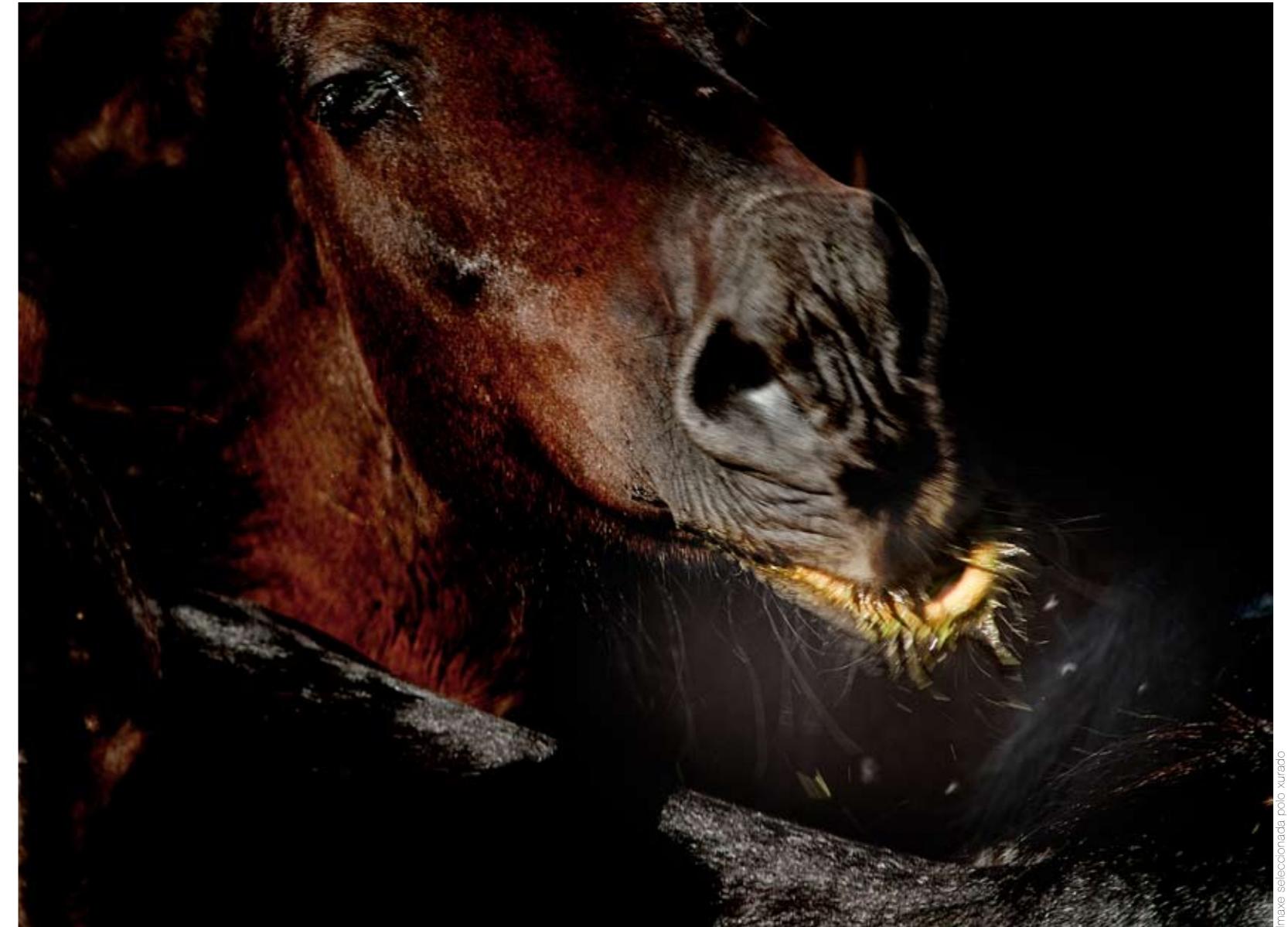
28

29

Imaxe seleccionada polo xurado

Imaxe seleccionada polo xurado

Imaxe seleccionada polo xurado

Imaxe seleccionada polo xurado

Imaxe seleccionada polo xurado

Imaxe seleccionada polo xurado

Enrique López Tapia "Cuerpo a cuerpo"

Imaxe seleccionada polo xurado

Imaxe seleccionada polo xurado

38

39

Imaxe seleccionada polo xurado

Imaxe seleccionada polo xurado

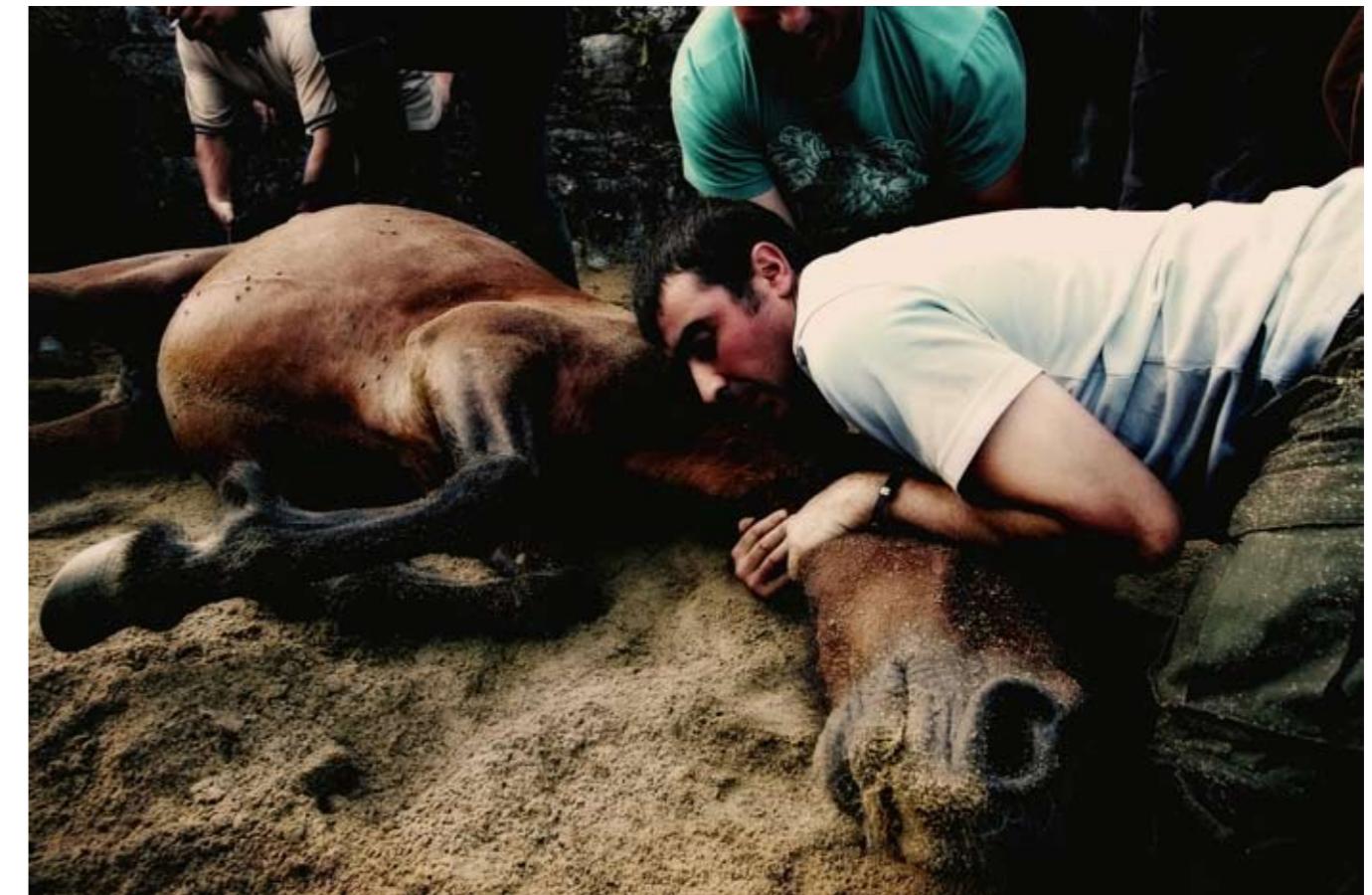
42

43

44

45

Imaxe seleccionada polo xurado

48

49

Imaxe seleccionada polo xurado

FOTO RAPA10

Emerson Eli Díaz "Los gladiadores del monte de la Rapa"

Imagen seleccionada polo jurado

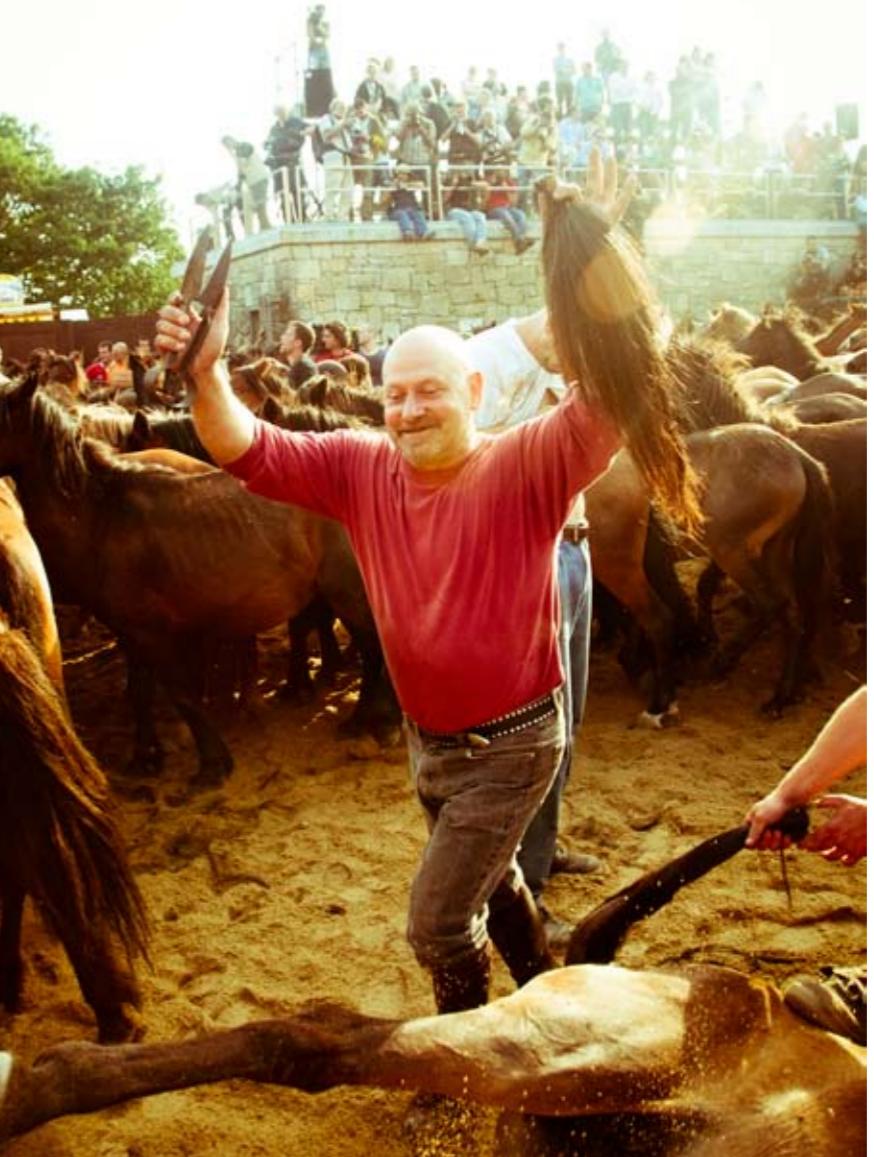

Imaxe seleccionada polo xurado

Antonio Costa "Presente e futuro da rapa Recollo do o testigo"

FOTORAPA10

Daniel Vega "Sobre la perdurabilidad de las tradiciones"

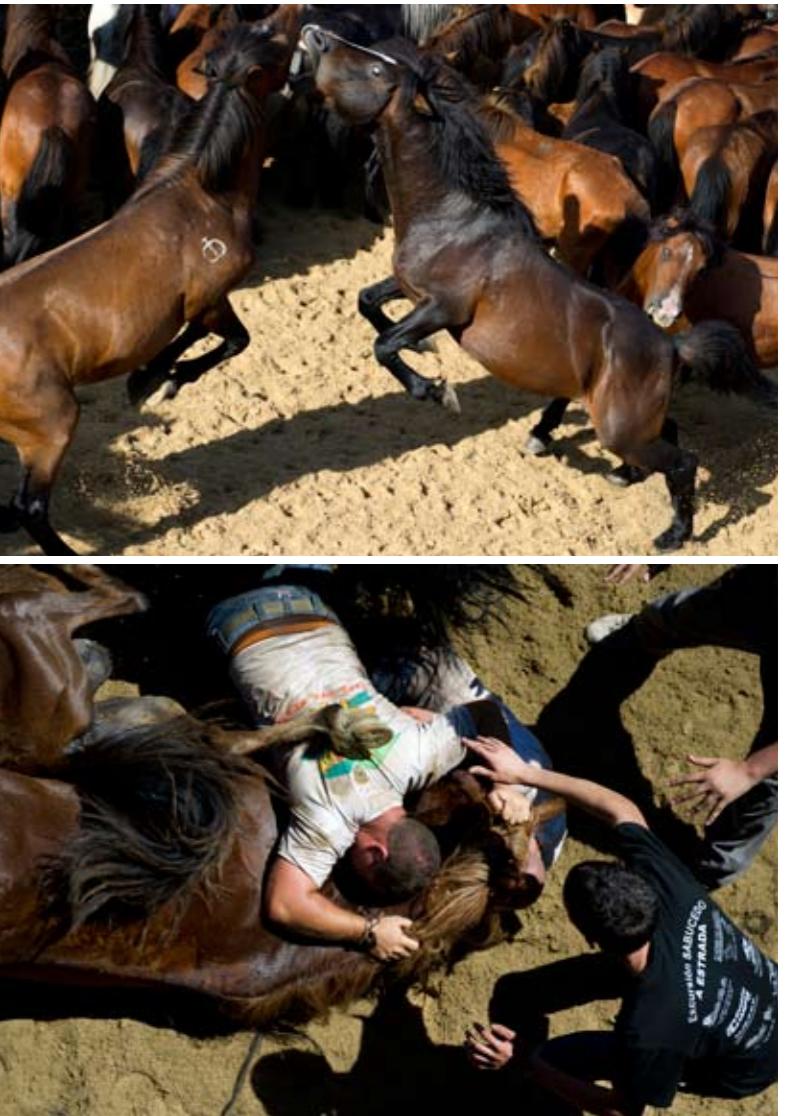

Zoe McCarthy "El más feroz agonía tiene el reinado más corto"

Tommaso Rada "Fighting The Beast"

Ernesto Rodríguez Balliño "libres en el monte almas sin dueño"

Fuco Reyes

Szymczyk Wojciech

Natalia Olaso

Tommaso Rada

Alfonso Durán Castillo

José Ramón Bugliot

Ruyman

Ramón Vaamonde Vilas

Alexandro Barberena Cosmed

Lucía García Méndez

Antonio Costa

Jose Manuel Domínguez Ventin

Edward Morgan

Felipe Souto Sangiao

Zoe McCarthy

Enrique López Tapia

Emerson Eli Díaz

María Bouzas López

Ernesto Rodríguez Baliño

